

sommeren og ca.10 timer om vinteren.

Foder: Alle slags insekter spises, men bør ikke være større end bredden på kamæleonens hoved. Arten er vild med fluer, men man bør fodre varieret. Foderet skal rystes i vitaminpulver.

Hold med andre dyr: *Trioceros jacksonii* bør hverken holdes med andre kamæleoner eller andre dyrearter.

Adfærd: Bruger dagen på at termoregulere, jage og forsvare territoriet.

Giftighed: Ikke giftig.

Levealder: Op til 9år

Sygdomstegn: En rask kamæleon vil sidde med åbne øjne og holde øje med, hvad der sker omkring den. Sidder den med indsunkne eller lukkede øjne, er det

højest sandsynligt stress, og/eller dehydrering. En mørk farve kan betyde forskellige ting, f.eks. stress eller for lave temperaturer i terrariet. Dyret skal have et fast greb til det den klatrer på og må ikke have nogen brud på knogler eller rifter i huden. Se efter om der er uflåd fra dyrets kloak, hvis ja, så køb ikke dyret! Hos dyrehandlerne ses arten nogle gange sammen med andre kamæleoner og det er med til at stresser dem.

Kamæleoner bør altid gå for sig selv.

Andet: Opdrættede dyr er at fortrække, da vildtfangede dyr er meget sarte.

Lovgivning: CITES Bilag II. RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 338/97 Bilag:B *Trioceros jacksonii multituberculata* bliver stadig eksporteret.

Dansk Amfibiecenter
www.danskamfibiecenter.dk

Denne pasningsvejledning er for hold af krybdyr som hobbydyr. Disse øgler kan evt. holdes forsvarligt på andre måder end beskrevet i denne vejledning.

Ver. 1. 2010. Niels Pedersen

Denne pasningsvejledning er lavet med støtte fra Dyrevelfærdspuljen.

Pasningsvejledning for Jacksonkamæleon

Foto: Niels Pedersen.

Videnskabeligt navn: *Trioceros jacksonii*

Dansk navn: Jacksonkamæleon

Udseende: *T.jacksonii* har to underarter, *Trioceros j. xantholophus*, *Trioceros j. merumontanus* og så altså nominatformen *Trioceros j. jacksonii*.

T. j. jacksonii's farver er nok de mest iøjnefaldende, da den udover sin grønne grundfarve, kan have både blå og gule farver i hovedet. Visse eksemplarer har en blålig farve samt en gul stribe, der går vandret gennem kroppen. Nogle kalder denne variant for "willegensis", dette er en naturlig farve-variant af nominatformen. *T. j. jacksonii* er en mellemstor art og bliver op til ca. 20 cm hvor halen udgør ca. halvdelen.

T. j. merumontanus bliver oftest ca. 16 cm. men enkelte individer kan blive helt op til 20 cm. Farven kan skifte en del, men hannerne har som regel et gulligt hoved med blålige øjne og en krop der kan være lidt blå i farven. Mere normalt er grønne farver. Ben og hale vil være grønne. Hunnerne skifter mellem brune og grønne nuancer.

T. j. xantholophus er den største underart og bliver op til 12,5 cm uden hale og kan blive helt op til 35 cm i total længde. Rygkammen vil være

mere markant hos denne underart. Grundfarven er for det meste grøn i forskellige nuancer.

Hannerne har 3 fremadrettede horn. Det midterste horn (rostralthornet) sidder lige over spidsen af munden og bøjer en smule op af. De to andre horn sidder højere oppe på "øjebrynene". Disse horn går oftest ret ud. Kroppens skæl er små, men på siden af kroppen findes noget større runde skæl. Farven vil normalt være forskellige nuancer af grøn og brun, men det varierer afhængigt af underarten. Hannerne vil som tidligere nævnt have tre horn, hvor hunnerne kun har en lille stump på næsen. Hunnernes horn varierer fra underart til underart. *T. j. jacksonii* hunner ses somme tider med alle 3 horn, men de vil altid være mindre end hos hannerne.

Udbredelse i naturen: Jacksonkamæleonen lever i bjergområder i Kenya, Uganda og det nordlige Tanzania. Denne art er blevet introduceret til Hawaii. Nominatformen *T. j. jacksonii* lever omkring Nairobi i en højde af ca. 2.800 m. Udbredt fra den nordvestlige til den sydvestlige side af Mt. Kenya og i Aberdarebjergene. *T. j. merumontanus* finder man omkring Mt. Meru og områder i Arusha i Tanzania. *T. j. xantholophus* lever i syd og østlige dele af Mt. Kenya. og en officielt unavngivet variation af nominatformen *T.j.j.* (*T.j.* "willegensis") skulle forekomme på Mt. Kilimanjaro.

Dagtemperaturen ligger mellem 15-27 °C, med en nattemperatur på 4-18 °C, hvor det er koldest fra juni til september. Den årlige nedbør ligger på 127cm, hvor der falder mest regn i november-december og april-maj. Fugtigheden ligger højest om morgenen på ca. 80 %, men falder i løbet af dagen til ca. 50 % i forbindelse med at temperaturen stiger. Mange af Jacksonkamæleonerne naturlige levesteder bliver brændt ned og brugt til landbrug. Da de normalt lever i primærskovens top, har de måttet tilpasse sig til sekundær skov og plantager. De ses i stort antal i de lokale frugt- og kaffeplantager, hvor de spiser de mange insekter.

Biologi: *T. jacksonii* lever solitært og er en noget aggressiv art i naturen. Efter at have tilbragt natten, sammenkrøllet, sovende for enden af en tynd gren og tørsten er blevet stillet af morgenduggen, bliver de første solstråler brugt til at finde et godt sted til at blive opvarmet i solen. Her bliver solens stråler udnyttet til at opnå den foretrukne kropstemperatur. Når denne er nået, vil dagens jagt begynde. Hver dag er en evig kamp for at holde indtrængende væk fra territoriet. Denne art føder normalt 3-18 fuldt udviklede unger. Gravditeten varer 5-8 måneder.

Hold i terrarium: *T.jacksonii* kræver god erfaring med hold af dyr, der stil-

ler specielle krav. Der er tale om en højlandsart, så den er meget temperaturfølsom og dens basale krav som vand, mad, temperatur, lys, ventilation, luftfugtighed, dagsrytme og visuel isolation kan være svære at tilgodese i et almindeligt hjem. *T.jacksonii* lever solitært og bør derfor også holdes separat. Terrariet bør placeres et sted hvor der er ro og ingen gennemgang fra mennesker og husdyr. En passende terrariestørrelse kan være L50xB50xH80cm, men jo større desto bedre.

Temperaturen skal ligge på ca. 20-25 °C og ikke overstige ca.27 °C. De skal dog have et varmested på 29-32 °C. De kan tåle helt ned til 5 °C, men en nattemperatur på ca. 10-16 °C fungerer fint.

Et bundlag er ikke nødvendigt, men kan være en god ide, da det er med til at holde luftfugtigheden oppe. Terrariet skal have rigeligt med klatregrene som passer til dyrets fødder. *T.jacksonii* kommer fra primær/sekundær skov, og bør derfor have et godt beplantet terrarium, da det tilbyder skjul og mulighed for vanddråber til kamæleonen.

Stuebirk, *Asparagus falcatus*, og *Cissus sp.*, er alle gode planter til denne art. Vandforsyningen til kamæleonerne er meget vigtigt og der er flere måder, det kan gives på. Der kan vandes enten med en såkaldt dripper, med et vandings-system, med pipette eller manuelt med en forstøver. Der er flere grunde til at give vand, først og fremmest for at dække dyrets væskebehov, men også for at hæve luftfugtigheden og vande planterne og. Luftfugtigheden skal ligge på mindst 60 % om dagen og 80 % om natten.

Nogle kamæleoner drikker af faldende dråber, mens andre drikker af blade. Ofte kræver kamæleoner længere tids duchning, inden drikke-refleksen bliver stimuleret. Og derefter god tid til også at slukke tørsten. Det er vigtigt at kamæleonen får mulighed for at vaske sine øjne, så *T.jacksonii* kræver jævnligt 5-10 minutters vandduschning ud over den daglige vanding.

Der bør dushes 2-3 gange dagligt. Vandfald som drikkemulighed kan ikke anbefales, da de er for vanskelige at holde bakteriefrie.

Belysning er meget vigtigt for kamæleoner, da de bliver stimuleret af lyset. I terrariet skal der være en varmeplads hvor dyret kan varme kroppen op. Her anbefales en spot- pære, da den koncentrerer varmen et enkelt sted og giver kamæleonen mulighed for at finde køligere områder. Anbring varmelampen uden for terrariet, lige over nettet. "Powersun" og "Solar-Glo" er begge gode pærer med et højt UV-B indhold. Udover varmespotten bør der sidde minimum 2 alm. lysstofrør. Varmemåtter kan ikke avendes, da varmen bør komme ovenfra og være "synlig" for kamæleonen. Ventilation er ualmindeligt vigtig. Hele terrariets top og noget af en af siderne, bør være af net, således at al belysningen udnyttes i terrariet. Dagslængden bør være ca. 14 timer om